

Respons

Somalia: AMISOMs mandat og Somalias forhold til nabolandene

- Er det noen endringer i AMISOMs nærvær og mandat i Somalia?
- Har det skjedd noen endringer i forholdet mellom Somalia og nabolandene på det sikkerhetsmessige planet etter presidentvalget i februar 2017?

AMISOMs mandat

AMISOM (African Union Mission in Somalia) ble etablert i 2007 og fikk mandatet sitt forlenget senest i juli 2018. Mandatet er uendret og innebærer følgende hovedoppgaver:

- Styrken skal tilrettelegge for at de somaliske sikkerhetsstyrkene skal overta ansvaret for sikkerheten i Somalia.
- Styrken skal redusere trusselen fra al-Shabaab og andre irregulære væpnede opposisjonsgrupper.
- Styrken skal bistå de somaliske sikkerhetsstyrkene med å skape trygge rammer for stabilisering, forsoning, fredsbygging og andre politiske prosesser i Somalia.

For å oppnå målsetningene i mandatet har AMISOM en rekke fullmakter, som blant annet omfatter et militært nærvær i de største befolkningssentrene, bistå de somaliske sikkerhetsstyrkene med å beskytte somaliske myndigheter, gjennomføre offensive operasjoner mot al-Shabaab og andre væpnede opposisjonsgrupper, og sikre viktige forsyningsruter til myndighetsområder (AMISOM u.å.).

Inneværende mandat utløper 31. mai 2019, og etter planen skal troppestyrken reduseres med anslagsvis 1000 soldater fra dagens 21 600 innen februar 2019. Resolusjonen i FNs sikkerhetsråd fra juni 2018 slår også fast at de somaliske sikkerhetsstyrkene skal ha hovedansvaret for sikkerheten i landet innen desember 2021. Det betyr at AMISOM fortsatt vil ha et betydelig nærvær i Somalia de kommende årene (AFP 2018), og at styrkereduksjonene også i tida fremover trolig vil være av svært begrenset omfang.

Forholdet mellom Somalia og nabolandene

President Mohamed Abdullahi Mohamed «Farmajo»¹ ga i valgkampen sin før valget i 2017 uttrykk for at Somalia i større grad burde bli herre i eget hus. Han fremsto som en tydelig nasjonalist som motsatte seg forsøk på utenlandsk innblanding, og kritiserte spesielt Etiopia for å blande seg inn i Somalias indre anliggender. Også Kenya, AMISOM-styrken og det bredere internasjonale nærvær i Somalia ble utsatt for kritikk. Denne holdningen ble positivt mottatt av mange i Somalia, men den skapte usikkerhet blant nabolandene (International Crisis Group 2017).

Den positive – og overraskende – utviklingen i regionen siden våren 2018 gir imidlertid grunn til optimisme (Al Yafai 2018; Maru 2018; Khaire 2018). Endringene i Etiopia våren 2018, normaliseringen av forholdet mellom Etiopia og Eritrea og fredsavtalen mellom de to landene sommeren 2018, er fulgt opp av flere møter mellom de tre statslederne. Presidenten sa i en tale på den nasjonale somaliske TV-stasjonen SNTV 15. november at det neste trelands-møtet mellom Somalia, Etiopia og Eritrea vil finne sted i Mogadishu. Han har også tatt til orde for et tettere samarbeid med Djibouti, som har stilt seg noe avventende til denne utviklingen (Radio Dalsan 2018). 14. november ble sanksjonene mot Eritrea opphevet av Sikkerhetsrådet i FN.² Det skjedde blant annet på bakgrunn av det politiske tøværet i regionen (NRK 2018).

Selv om utfordringene er mange, er det utvilsomt i alles interesse å samarbeide. Landene i regionen har også felles interesse i å bekjempe al-Shabaab, og Somalia vet at landet er helt avhengig av sine naboland for å klare det. Landet er dessuten fortsatt avhengig av støtte og hjelp fra det internasjonale samfunnet, og vil være det i lang tid fremover.

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunnlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

¹ Farmajo var også statsminister fra 2010 til 2011.

² Sanksjonene har blant annet omfattet forbud mot våpensalg til Eritrea, begrensninger på reisevirksomhet og fastfrysing av kontoer og verdier i utlandet. Sanksjonene ble innført i desember 2009.

Referanser

Skriftlige kilder

- AFP (2018, 30. juli). UN delays drawdown of Somali peacekeeping force. *The EastAfrican*. Tilgjengelig fra <https://www.theeastafrican.co.ke/news/africa/UN-delays-drawdown-of-Somalia-peacekeeping-force/4552902-4689210-f96du2/index.html> [lastet ned 19. november 2018]
- Al Yafai, F. (2018 23. oktober). A wind of change in the Horn of Africa will reach Europe's shores. *EURACTIV*. Tilgjengelig fra <https://www.euractiv.com/section/development-policy/opinion/tue-a-wind-of-change-in-the-horn-of-africa-will-reach-europes-shores/> [lastet ned 19. november 2018]
- AMISOM, African Union Mission in Somalia (u.å.). *AMISOM Mandate*. AMISOM. Tilgjengelig fra <http://amisom-au.org/amisom-mandate/> [lastet ned 20. november 2018]
- International Crisis Group (2017, 22. februar). *The Regional Risks to Somalia's Moment of Hope*. Brussel: Crisis Group. Tilgjengelig fra <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somalia/regional-risks-somalias-moment-hope> [lastet ned 19. november 2018]
- Khaire, H. A. (2018, 9. september). Khaire: Wind of change in Horn of Africa opens Somalia for business. *Sunday Nation*. Tilgjengelig fra <https://www.msn.com/en-xl/africa/top-stories/khaire-wind-of-change-in-horn-of-africa-opens-somalia-for-business/ar-BBN3Qf4> [lastet ned 19. november 2018]
- Maru, M. T. (2018, 9. oktober). Why the US is engineering political change in East Africa. *Al Jazeera*. Tilgjengelig fra <https://www.aljazeera.com/indepth/opinion/political-horn-africa-181009105638922.html> [lastet ned 19. november 2018]
- NRK (2018, 14. november). FN opphever sanksjonene mot Eritrea. *NRK*. Tilgjengelig fra <https://www.nrk.no/nyheter/fn-opphever-sanksjonene-mot-eritrea-1.14294022> [lastet ned 19. november 2018]
- Radio Dalsan (2018, 15. november). Farmajo Hails Ethiopia's Abiy Govt For It's "Non Interference" Policy on Somalia, Welcomes New Horn Of Africa Co-Operation. *Radio Dalsan*. Tilgjengelig fra <https://www.radiodalsan.com/en/2018/11/15/farmaajo-hails-ethiopias-abiy-govt-for-its-non-interference-policy-on-somalia-welcomes-new-horn-of-africa-co-operation/> [lastet ned 19. november 2018]

© Landinfo 2018

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.